

Dönem : 3
Toplantı : 4

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 561 e | nci ek

**Dernekler kanunu tasarısı hakkında C. Senatosu Başkanlığı tezeresi ve C. Senatosunca yapılan değişiklikler hakkında M. Meclisi Anayasa, İçişleri ve Adalet komisyonlarından seçilen 5'er üyeden kurulu 70 numaralı Geçici Komisyon raporu
(M. Meclisi : 1/606; C. Senatosu : 1/89)**

(Not : C. Senatosu S. Sayısı : 113)

*Cumhuriyet Senatosu
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 631
1/89*

18 . 7 . 1972

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 22 . 6 . 1972 gün ve 5237 sayılı yazınız :

Dernekler kanunu tasarısının, Millet Meclisince kabul olunan metni, Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulunun 17 . 7 . 1972 tarihli 77 nci Birleşiminde değiştirilerek ve işari oyla kabul edilmiş, dosya ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini rica ederim.

Saygılarımla.

Tekin Arıburun
Cumhuriyet Senatosu Başkanı

Not : Bu tasarı Genel Kurulun 6, 11, 17 . 7 . 1972 tarihli 73, 74 ve 77 nci birleşimlerinde görüşülmüştür.

Not : Değiştirilen maddeler :

MADDE : 2, 4, 5, 24, 29, 32, 33, 35, 37, 49, 53, 54, 63, 65, 70, 71.

Eklenecek geçici madde :

GEÇİCİ MADDE : 3.

70 No. lu Geçici Komisyon raporu

Millet Meclisi

70 No. lu Geçici Komisyon

Esas No. : 1/606

Karar No. : 3

25 . 10 . 1972

YÜKSEK BAŞKANLIĞA

Dernekler kanun tasarısının, Millet Meclisince kabul olunan metni, Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulunun 17 . 7 . 1972 tarihli 77 nci Birleşiminde değiştirilerek kabul edilmiş ve Anayasasının 92 nci maddesi gereğince 70 No. lu Geçici Komisyonumuza havale edilmiş ve Hükümet temsilcilerinin de iştirakiyle değişen maddeler Komisyonumuzca tekrar tetkik ve müzakere olunmuştur.

Cumhuriyet Senatosunca değiştirilerek kabul edilen :

2, 4, 5, 24, 29, 32, 33, 35, 37, 49, 53, 54, 63, 65, 70, 71 ve geçici 3 ncü madde aynen benimsenmiştir.

Tasarının 1, 3, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19,20, 21, 22, 23, 25, 26, 27, 28, 30, 31, 34, 36, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 50, 51, 52, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 64, 66, 67, 68, 69, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78 nci maddeleri ile geçici 1 ve 2 ncü maddeleri kesinleşmiştir.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek ve öncelik ve ivedilikle görüşülmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

70 No. lu Geçici

Komisyon

Başkanı

İstanbul

O. Cemal Fersoy

Sözcü

Sadece 4 ncü maddenin
son bendine muhalifim.

Kayseri

H. Nakiboğlu

Kâtip

Sinop

H. Biçer

Denizli

A. Uslu

Afyon

H. Dinçer

Adıyaman

A. Turanlı

Eskişehir

S. Öztürk

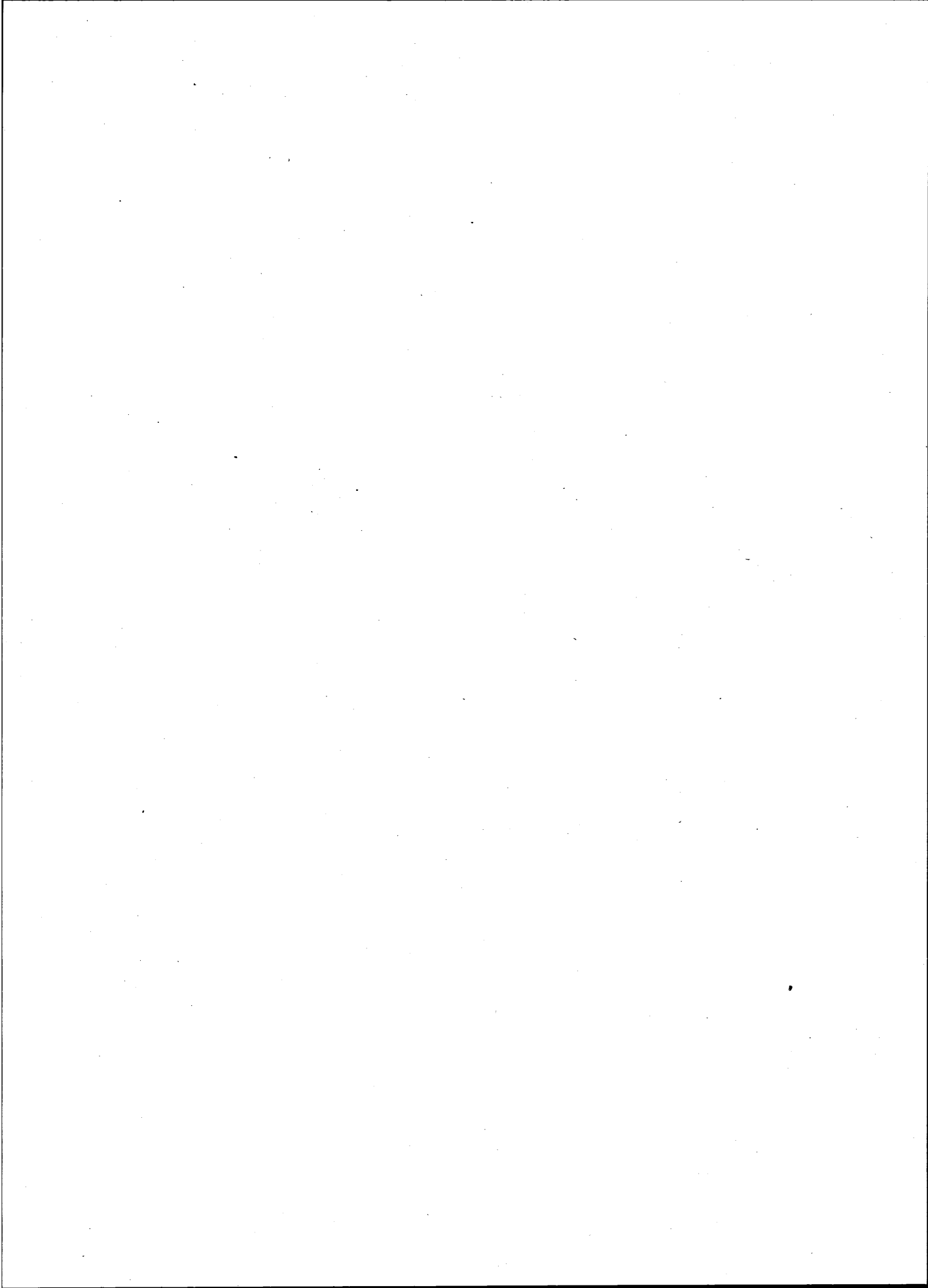
Siirt

M. Nebil Oktay

Konya

Söz hakkım mahfuzdur.

M. Kubilay İmer

M. MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN

Dernekler Kanunu tasarısı

Dernek kurma hakkı :

MADDE 2. — Medeni hakları kullanma ehliyetini haiz ve 18 yaşını bitirmiş bulunan herkes önceden izin almaksızın dernek kurma hakkına sahiptir.

Ağır hapis cezasına veya taksirli suçlar hariç olmak üzere 5 yıldan fazla hapis cezasına mahkûm olanlar ile, yüz kızartıcı suçlardan yahut bu kanunla kurulması yasaklanan dernekleri kurmak veya idare etmek suçlarından birinden kesin olarak hüküm giymiş olanlar, 5 yıl süre ile dernek kuramazlar.

Kurulması yasak dernekler :

MADDE 4. — a) Türk Devletinin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğünü bozmak,

b) Dil, ırk, sınıf, din ve mezhep ayırımına dayanarak nitelikleri Anayasada belirtilen Cumhuriyeti ortadan kaldırmak,

c) İnsan hak ve hürriyetlerini ortadan kaldırmak,

ç) Kanunlara, kamu düzeni veya genel ahlâka aykırı faaliyette bulunmak,

d) Bölge, ırk, sınıf, din veya mezhep esasına veya adına dayanarak her hangi bir bölgenin veya ırkın yahut sınıfın veyahut din veya mezhep sâliklerinin diğerlerine hâkim veya diğerlerinden imtiyazlı olmasını sağlamak,

e) Sosyal bir sınıfın diğer sosyal sınıflar üzerinde tahakkümünü tesis etmek veya sosyal bir sınıftı ortadan kaldırmak yahut memleket içinde müesses iktisadi veya sosyal temel nizamlardan herhangi birini devirmek veya Devlet siyasi ve hukukî nizamlarını topyekûn yoketmek,

f) Devletin sosyal, iktisadi veya hukukî temel düzenini, kısmen de olsa din kurallarına dayandırmak veya siyasi yahut şahsi çıkar ve nüfuz sağlamak amacı ile her ne surette olursa olsun dini veya din duygularını yahut dince kutsal sayılan şeyleri istismar etmek veya kötüye kullanmak,

g) Türkiye Cumhuriyeti Anayasasınının 153 ncü maddesinde sayılan devrim kanunlarını kaldırmak, değiştirmek veya bu kanunlarla yasaklanan hususları ihya etmek,

h) Atatürk'ün şahsiyet ve faaliyetlerini yahut hâtırasını kötülemek veya küçük düşürmek,

ı) Belli bir siyasi partiyi desteklemek veya aleyhinde çalışmak yahut siyasi partiler arasında işbirliği sağlamak veyahut T. B. M. M. üyeliği veya mahallî idareler veya mahalle muhtarlık yahut ihtiyar heyeti seçimlerinde bir siyasi partiyi veya adaylarından birini veya birkaçını veyahut bağımsız bir adayı veya adayları desteklemek veya kazanmalarını önlemek yahut bunlar arasında işbirliği sağlamak,

j) Türkiye Devletinin şahsiyetini kötülemek veya küçültmek,

k) Suç işlemek veya suç işlemeyi teşvik yahut telkin etmek,

Amacını güden veya amacı birden fazla olan derneklerin kurulması yasaktır.

CUMHURİYET SENATOSUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

Dernekler kanunu tasarısı

Dernek kurma hakkı :

MADDE 2. — Medenî hakları kullanma ehliyetini haiz ve 18 yaşını bitirmiş bulunan herkes önceden izin almaksızın dernek kurma hakkına sahiptir.

Ancak;

a) 13 . 7 . 1965 gün ve 648 sayılı Siyasî Partiler Kanununun 111 nci maddesinin (B) fıkrası gereğince bir siyasî partiden kesin olarak çıkarılan veya çıkarılmayıp da bir siyasî partinin kapatılmasına sebeb olan parti üyeleri, çıkarma kararının veya Anayasa Mahkemesinin kapatma kararının kendilerine yazı ile bildirilmesinden itibaren beş yıllık süre içinde;

b) Ağır hapis cezasına veya taksirli suçlar haric olmak üzere beş yıldan fazla hapis cezasına mahkûm olanlar ile, yüz kızartıcı suçlardan yahut bu kanunla kurulması yasaklanan dernekleri kurmak veya idare etmek suçlarından birinden kesin olarak hüküm giymiş olanlar;

Dernek kuramazlar.

Kurulması yasak dernekler :

MADDE 4. — a) Türk Devletinin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğünü bozmak,

b) Dil, ırk, sınıf, din ve mezhep ayırımına dayanarak nitelikleri Anayasada belirtilen Cumhuriyeti ortadan kaldırmak,

c) İnsan hak ve hürriyetlerini ortadan kaldırmak,

ç) Kanunlara, kamu düzeni veya genel ahlâka aykırı faaliyette bulunmak,

d) Bölge, ırk, sınıf, din veya mezhep esasına veya adına dayanarak herhangi bir bölgenin veya ırkın yahut sınıfın veyahut din veya mezhep sâliklerinin diğerlerine hâkim veya diğerlerinden imtiyazlı olmasını sağlamak,

e) Sosyal bir sınıfın diğer sosyal sınıflar üzerinden tahakkümünü tesis etmek veya sosyal bir sınıfı ortadan kaldırmak, yahut memleket içinde müesses iktisadî veya sosyal temel nizamlardan herhangi birini devirmek veya Devlet siyasî ve hukukî nizamlarını topyekûn yoketmek,

f) Devletin sosyal, iktisadî veya hukukî temel düzenini, kısmen de olsa din kurallarına dayandırmak veya siyasî yahut şahsî çıkar ve nüfuz sağlamak amacı ile her ne surette olursa olsun dinî veya din duygularını yahut dince kutsal sayılan şeyleri istismar etmek veya kötüye kullanmak,

g) Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 153 nci maddesinde sayılan devrin kanunlarını kaldırmak, değiştirmek veya bu kanunlarla yasaklanan hususları ihya etmek,

h) Atatürk'ün şahsiyet ve faaliyetlerini yahut hâtırasını kötülemek veya küçük düşürmek,

ı) Belli bir siyasî partiyi desteklemek veya aleyhinde çalışmak, yahut siyasî partiler arasında işbirliği sağlamak, veyahut T. B. M. M. üyeliği veya mahallî idareler veya mahalle muhtarlık yahut ihtiyar heyeti seçimlerinde bir siyasî partiyi veya adaylarından birini veya birkaçını, veyahut bağımsız bir adayı veya adayları desteklemek veya kazanmalarını önlemek, yahut bunlar arasında işbirliği sağlamak,

j) Türkiye Devletinin şahsiyetini kötülemek veya küçültmek,

k) Suç işlemek veya suç işlemeyi teşvik yahut telkin etmek,

Amacını güden veya amacı birden fazla olan derneklerin kurulması yasaktır.

Üniversite, fakülte, akademi ve bunlara bağlı enstitüler veya yüksek okullar ile sair her türlü resmî veya özel eğitim ve öğretim müesseselerinde birden fazla öğrenci derneği kurulamaz.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

Bâzi adları kullanma yasağı :

MADDE 5. — Derneklerin :

a) Bir siyasi partinin veya sendika, sendika federasyonu veya konfederasyonun yahut bu kanunun 64 ncü maddesi gereğince mahkemece kapatılmalarına karar verilen bir dernek, federasyon veya konfederasyonun adını veya bunları telmih eden adları;

b) Komünist, anarşist, faşist, nasyonal sosyalist veya aynı anlama gelen adları;
Kullanılmaları yasaktır.

Genel kurulun görev ve yetkileri :

MADDE 24. — Aşağıda yazılı hususlar genel kurulca görüşülüp karara bağlanır.

- a) Dernek organlarının seçimi;
- b) Dernek tüzüğüünün değiştirilmesi;
- c) Yönetim ve denetleme kurulları raporlarının görüşülmesi, yönetim kurullarının ibrası;
- ç) Yönetim kurulunca hazırlanan bütçenin görüşülüp aynen veya değiştirilerek kabulü;
- d) Derneğe liüzumlu taşınmaz malların satın alınması veya mevcut taşınmaz malların satılması hususunda yönetim kuruluna yetki verilmesi;
- e) Derneğin federasyona katılması veya ayrılması;
- f) Derneğin uluslararası faaliyette bulunması, yurt dışındaki dernek veya teşekküllere üye olarak katılması yahut ayrılması;
- g) Derneğin feshi;
- h) Mevzuatta ve dernek tüzüğüünde genel kurulca yapılması belirtilen diğer görevlerin ifası.

Şubelerin kuruluşu :

MADDE 29. — Dernekler, tüzüklerinde belirtmiş olmak kaydıyle gerekli görülen yerlerde şube açabilirler.

Dernek yönetim kurulunca yetkili kılınan en az 3 kişi tarafından şubenin açılacağı yerin en büyük mülkiye âmirine yazılı müracaat yapılır.

Bu yazıda kurucuların adı, soyadı, meslek veya sanatları, ikametgâhları ve uyruklukları ile şube merkez adresinin bildirilmesi ve yazıya dernek tüzüğüünden 2 örnek ile yetki belgelerinin eklenmesi şarttır.

Şube kurucularının şubenin açılacağı yerde en az 6 aydan beri ikamet etmeleri şarttır.

BÖLÜM : V

Federasyonlar ve Konfederasyonlar

Kuruluş :

MADDE 32. — Federasyonlar, kuruluş amaçları aynı olan en az 2 derneğin, amaçlarını gerçekleştirmek üzere üye sıfatiyle bir araya gelmeleri; konfederasyonlar kuruluş amaçları aynı olan en az 2 federasyonun üye sıfatiyle bir araya gelmeleri suretiyle kurulur. Bunlar hakkında da bu kanun hükümleri uygulanır.

Dernekler federasyonlar, federasyonlar da konfederasyon biçiminden başka şekilde örgütlenemezler.

(Cumhuriyet Senatosunun kabul ettiği metin)

Bazı adları ve işaretleri kullanma yasağı :

MADDE 5. — Derneklerin :

a) Bir siyasî partinin veya sendika, sendika federasyonu veya konfederasyonun yahut bu kanunun 64 nci maddesi gereğince mahkemece kapatılmalarına karar verilen bir dernek, federasyon veya konfederasyonun adını veya bunları telmih eden adları;

b) Komünist, anarşist, faşist, nasyonel sosyaist veya aynı anlama gelen adları ve bunlara ait işaret, sembol veya benzerlerini;

Kullanmaları yasaktır.

Derneklerin her türlü toplantı ve faaliyetleri sırasında, dernek üyelerinin, dernekler için yukarıdaki (b) bendinde yasaklanan işaret, sembol ve benzerlerini kullanmaları yasaktır.

Genel Kurulun görev ve yetkileri :

MADDE 24. — Aşağıda yazılı hususlar Genel Kurulca görüşülüp karara bağlanır.

a) Dernek organlarının seçimi;

b) Dernek tüzüğüne değiştirilmesi;

c) Yönetim ve denetleme kurulları raporlarının görüşülmesi, yönetim kurulunun ibrası;

ç) Yönetim kurulunca hazırlanan bütçenin görüşülüp aynen veya değiştirilerek kabulü;

d) Derneğe lüzumlu taşınmaz malların satın alınması veya mevcut taşınmaz malların satılması hususunda yönetim kuruluna yetki verilmesi;

e) Derneğin federasyona katılması veya ayrılması,

f) Derneğin uluslararası faaliyette bulunması, yurt dışındaki dernek veya teşekküllere üye olarak katılması yahut ayrılması;

g) Derneğin feshi;

h) Mevzuatta ve dernek tüzüğünde Genel Kurulca yapılması belirtilen diğer görevlerin ifası.

Şubelerin kuruluşu :

MADDE 29. — Dernekler, tüzüklerinde belirtilmiş olmak kaydıyla gerekli görülen yerlerde şube açabilirler.

Dernek yönetim kurulunca yetkili kılınan en az 3 kişi tarafından şubenin açılacağı yerin en büyük mülkiye âmirine yazılı müracaat yapılır.

Bu yazıda kurucuların adı, soyadı, meslek veya sanatları, ikametgâhları ve uyruklukları ile şube merkez adresinin bildirilmesi ve yazıya dernek tüzüğünden 2 örnek ile yetki belgelerinin eklenmesi şarttır.

Şube kurucularının şubenin açılacağı yerde en az 6 aydan beri ikamet etmeleri şarttır.

Kuruluş :

MADDE 32. — Federasyonlar, kuruluş amaçları aynı olan en az 2 derneğin, amaçlarını gerçekleştirmek üzere üye sıfatıyla bir araya gelmeleri; konfederasyonlar kuruluş amaçları aynı olan en az 2 federasyonun üye sıfatıyla bir araya gelmeleri suretiyle kurulur. Bunlar hakkında da bu kanun hükümleri uygulanır.

Dernekler federasyon, federasyonlarda konfederasyon biçiminden başka şekilde örgütlenebilirler.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

Tüzükler :

MADDE 33. — Her federasyon ve konfederasyonun bir tüzüğü bulunur.

Bu tüzükte; 7 nci maddenin (a, b, c, e, f, g, h, i, j, k, l) fıkralarında gösterilen hususlardan başka :

- a) Kuruluşa vücut veren dernek veya federasyonun adları, merkezleri ve ikametgâhları ile,
- b) Üyelerin kuruluşu ödiyecekleri katılma paylarını belirten hükümler de bulunur.

BÖLÜM : VI

Yasak veya izne bağlı faaliyetler

Yasak faaliyetler :

MADDE 35. — I. Dernekler :

- a) Tüzüklerinde gösterilen amaç dışında herhangi bir faaliyette bulunamazlar.
- b) Rejim, doktrin veya ideolojileri itibariyle kanunun yasak ettiği amaç veya faaliyetleri benimsiyen bir devleti, bir partiyi, bir tüzel kişiliği veya topluluğu ya da ölü veya yaşayan kişileri; övmek maksadiyle toplantı veya yayın yapamaz. Bunlar adına yardım toplıyamaz veya sair faaliyetler gösteremez.

c) Silâhlı Kuvvetler hizmetleri ve Silâhlı Kuvvetler personelinin bütün hakları ile ilgili kanuni hükümlerin uygulanmasına veya yeni hükümler konmasına dair faaliyette bulunamazlar.

II. - a) Dernek yöneticileri derneği temsilen dernek amaçlarına uymıyan toplantı ve gösteri yürüyüşlerine katılamaz veya beyanda bulunamazlar ve dernek mensuplarını da bu yolda harekete teşvik edemezler.

b) Öğrenci dernekleri her ne şekilde olursa olsun siyasi amaçlarla kurulamazlar. Ve hiçbir şekil ve surette siyasi veya öğrencilikle ilgili olmıyan faaliyette bulunamazlar.

Silâh bulundurma yasağı :

MADDE 37. — Derneklerin merkez ve şubelerinde veya bunlara bağlı müessese veya eklentilerinde her nevi silâh veya patlayıcı madde yahut tecavüz veya müdafaada kullanılan her türlü kesici veya delici veya bereleyici alet veyahut yakıcı veya aşındırıcı yahut yaralayıcı ecza ve diğher her türlü zehir veya gazların bulundurulmaları yasaktır.

Ancak, avcılık ve spor derneklerinde meşguliyetlerinin gerektirdiği ve 36 nci maddede yazılı faaliyetlerde bulunmasına izin verilmiş olan derneklerde de eğitim ve öğretim için gerekli olan silâhların İçişleri Bakanlığınca sağlanması ve bulundurulmasına izin verilebilir. İzin belgesinde silâhların cinsi, niteliği ve miktarı açıkça belirtilir.

Kamu yararına çalışma kararının verilmesi ve gerektiğinde geri alınma usulleri :

MADDE 49. — Bir derneğin kamu yararına çalışan derneklerden sayılması ilgili bakanlıkların görüşü alınarak, İçişleri Bakanlığının teklifi, Danıştay Genel Kurulunun kararı ve Bakanlar Kurulunun tasdikine bağlıdır.

(Cumhuriyet Senatosunun kabul ettiği metin)

Tüzükler :

MADDE 33. — Her federasyon ve konfederasyonun bir tüzüğü bulunur.

Bu tüzükte; 7 nci maddenin (a, b, c, d, e, f, i, j, k, l) fıkralarında gösterilen hususlardan başka :

- a) Kuruluşa vücut veren dernek veya federasyonların adları, merkezleri ve ikametgâhları ile,
- b) Üyelerin kuruluşa ödeyecekleri katılma paylarını belirten hükümler de bulunur.

Yasak faaliyetler :

MADDE 35. — I. Dernekler :

a) Tüzüklerinde gösterilen amaç dışında herhangi bir faaliyette bulunamazlar.

b) Rejim, doktrin veya ideolojileri itibariyle kanunların yasak ettiği amaç veya faaliyetleri benimseyen bir Devleti, bir partiyi, bir tüzel kişiliği, topluluğu veya bu amaç ve faaliyetleri benimseyen ölü veya yaşayan kişileri; övmek maksadıyla toplantı ve yayın yapamazlar. Bunlar adına yardım toplayamaz ve sair faaliyetler gösteremezler.

c) Silâhlı Kuvvetler hizmetleri ve Silâhlı Kuvvetler personelinin bütün hakları ile ilgili kanunî hükümlerin uygulanmasına veya yeni hükümler konmasına dair faaliyette bulunamazlar.

II. - a) Dernek yöneticileri derneği temsilen dernek amaçlarına uymayan toplantı ve gösteri yürüyüşlerine katılamaz veya beyanda bulunamazlar ve dernek mensuplarını da bu yolda harekete teşvik edemezler.

b) Öğrenci dernekleri, her ne şekilde olursa olsun siyasi amaçlarla kurulamazlar.

Öğrenci dernekleri ancak, kuruldukları eğitim ve öğretim kurumuna kayıtlı öğrenciler tarafından, o kurumun öğrencilerinin, beden ve ruh sağlıklarının korunması, beslenme, çalışma, dinlenme ve boş zamanlarının değerlendirilmesi gibi, sosyal veya eğitim ve öğretimde ilgili ihtiyaçların karşılamak, öğrencileri kurum idaresi ve diğer kuruluşlar nezdinde temsil etmek amacıyla kurulabilir.

Öğrenci dernekleri hiçbir şekil ve surette siyasi veya öğrencilikle ilgili olmayan faaliyette bulunamazlar.

Silâh bulundurma yasağı :

MADDE 37. — Derneklerin merkez ve şubelerinde veya bunlara bağlı müessese veya eklentilerinde her nevi silâh veya patlayıcı madde yahut tecavüz veya müdafaada kullanılan her türlü kesici veya delici veya bereleyici alet veyahut yakıcı veya aşındırıcı yahut yaralayıcı ecza ve diğer her türlü zehir veya gazların bulundurulmaları yasaktır.

Ancak, avcılık ve spor derneklerinde meşguliyetlerinin gerektirdiği ve 36 nci maddede yazılı faaliyetlerde bulunmasına izin verilmiş olan derneklerde de eğitim ve öğretim için gerekli olan silâhların sağlanması ve bulundurulmasına İçişleri Bakanlığınca izin verilebilir. İzin belgesinde silâhların cinsi, niteliği ve miktarı açıkça belirtilir.

Kamu yararına çalışma kararının verilmesi ve gerektiğinde geri alınma usulleri :

MADDE 49. — Bir derneğin kamu yararına çalışan derneklerden sayılması ilgili bakanlıkların görüşü alınarak, İçişleri Bakanlığının teklifi, Damıtay Genel Kurulunun kararı ve Bakanlar Kurulunun tasdikine bağlıdır.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

Bu konudaki dosya işleri Bakanlığınca hazırlanır. Bunun için dernekler aşağıdaki belgeleri, işleri Bakanlığına gönderilmek üzere, dernek merkezinin bulunduğu valiliğe verirler.

- a) Dernek tüzüğü'nün son şekli,
- b) Tüzüğü ilân edildiği gazete,
- c) Dernek üyeleri sayısı ve üye aidatının geçmiş yıla ait yıllık tahakkuk ve tahsil miktarı,
- ç) Derneğin şubelerinin sayısı, bulunduğu yerler ve bağlı kuruluşlarının miktar ve cinsleri,
- d) Derneğin kamu yararı yönünden, faaliyeti, yaptığı hizmetler ve gelecekte yapılması düşünülen işler hakkında rapor,
- e) Son yıla ait malî bilanço,
- f) Derneğin menkul ve gayrimenkul varlığının listesi,
- g) Kamu yararına çalışan derneklerden sayılması için dernek genel kurulunun aldığı karar.

Yukarıdaki fıkralar hükümlerine göre haklarında (Kamu yararına çalışan dernek) kararı alınmış, bulunan dernekler, gerek olağan denetimlerde, amaç ve faaliyetleri bakımından (Kamu yararına çalışan dernek olma) niteliklerini kaybettikleri tespit olunursa, kamu yararına çalışan derneklerden olduğu yolundaki karar, birinci fıkradaki usule uyularak kaldırılabilir.

İzne tabi dernek adları :

MADDE 53. — Dernekler adlarında, (Türk), (Türkiye), (Millî), (Cumhuriyet) ve (Atatürk) kelimeleri ile bunların baş veya sonlarına getirilen eklerle teşkil edilecek kelimeleri Bakanlar Kurulu Kararı ile kullanabilirler.

Üniversite, fakülte, akademi ve bunlara bağlı enstitüler ve yüksek okullar ile sair her türlü resmî ve özel eğitim ve öğretim müesseselerinin öğrenci derneklerinden ancak bir tanesi; üniversite, fakülte, akademi ve bunlara bağlı enstitülerin yetkili kurullarının ve diğer eğitim ve öğretim müesseselerinde ise Millî Eğitim Bakanlığının izniyle o müessesenin adını kullanabilirler.

Dernek faaliyetlerine yasak olan yerler :

MADDE 54. — Öğrenci derneklerinin merkez ve şubeleri ile çeşitli faaliyet kollarına ait idare yerleri; üniversite, fakülte, akademi ve bunlara bağlı enstitü ve yüksek okullarla, sair her türlü resmî ve özel eğitim ve öğretim müesseseleri veya yurt binaları yahut müstemilâtında açamaz.

Her çeşit dernekler, kamu hizmeti yapılan yerlerle eğitim ve öğretim müesseselerinde yapacakları toplantı ve diğer bütün faaliyetleri için müessesenin yetkili makamından yazılı olarak izin almak zorundadırlar.

BÖLÜM : X

Ceza hükümleri

MADDE 63. — Bu kanunun 2 nci maddesinin ikinci fıkrası gereğince dernek kurma hakkına sahip olmadıkları halde dernek kuranlar bin liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır ve dernek kapatılır.

MADDE 65. — Kanunun 6 ncı maddesine aykırı harekette bulunan derneklerin kurucu ve yöneticileri ile, 35 nci maddenin I No. lu fıkrasının (a), (c) bentlerine ve aynı maddenin II No. lu fıkrasının (a) veya (b) bentlerine aykırı faaliyette bulunan derneklerin yöneticileri altı aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. II No. lu fıkranın (b) bendine göre karar verilmesi halinde derneğin kapatılmasına da karar verilir.

(Cumhuriyet Senatosunun kabul ettiği metin)

Bu konudaki dosya işleri Bakanlığınca hazırlanır. Bunun için dernekler aşağıdaki belgeleri, işleri Bakanlığına gönderilmek üzere, dernek merkezinin bulunduğu valiliğe verirler.

- a) Dernek tüzüğüünün son şekli,
- b) Tüzüğün ilân edildiği gazete,
- c) Dernek üyeleri sayısı ve üye aidatının geçmiş yıla ait yıllık tahakkuk ve tahsil miktarı,
- ç) Derneğin şubelerinin sayısı, bulunduğu yerler ve bağlı kuruluşlarının miktar ve cinsleri,
- d) Derneğin kamu yararı yönünden, faaliyeti, yaptığı hizmetler ve gelecekte yapılması düşünülen işler hakkında rapor,

- e) Son yıla ait malî bilânço,
  - f) Derneğin menkul ve gayrimenkul varlığının listesi,
  - g) Kamu yararına çalışan derneklerden sayıl nası için dernek genel kurulunun aldığı karar,
- Yukardaki fıkralar hükümlerine göre haklarında (Kamu yararına çalışan dernek) kararı alınmış bulunan dernekler, gerek olağan denetimlerde, gerek yaptırılacak özel denetimlerde, amaç ve faaliyetleri bakımından (Kamu yararına çalışan dernek olma) niteliklerini kaybettikleri tespit olunursa, kamu yararına çalışan derneklerden olduğu yolundaki karar, birinci fıkradaki usule uyularak kaldırılabilir.

İzne tabi dernek adları :

MADDE 53. — Dernekler adlarında, (Türk), (Türkiye), (Millî), (Cumhuriyet) ve (Atatürk) kelimeleri ile bunların baş veya sonlarına getirilen eklerle teşkil edilecek kelimeleri Bakanlar Kurulu kararı ile kullanabilirler.

Öğrenci dernekleri, kuruldukları fakülte, akademi ve bunlara bağlı enstitüler ve yüksek okullar ile diğer yüksek okullar ve her türlü resmî ve özel eğitim öğretim müesseselerinin ismini alırlar.

Bu adlarla, her ne suretle olursa olsun başkaca dernek kurulamaz.

Dernek faaliyetlerine yasak olan yerler :

MADDE 54. — Öğrenci derneklerinin merkez ve şubeleri ile çeşitli faaliyet kollarına ait idare yerleri; üniversite, fakülte, akademi ve bunlara bağlı enstitü ve yüksek okullarla, sair her türlü resmî ve özel eğitim ve öğretim müesseseleri veya yurt binaları yahut müstemilâtında açılmaz.

Her çeşit derneklerin, kamu hizmeti yapılan yerlerle eğitim ve öğretim müesseselerinde yapacakları toplantı ve diğer faaliyetleri, müessesenin yetkili makamının muvafakati ile mülkî idare âmirinin iznine bağlıdır.

Ceza hükümleri :

MADDE 63. — Bu kanunun 2 nci maddesinin (a) ve (b) bentleri gereğince dernek kurma hakkına sahip olmadıkları halde dernek kuranlar bin liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır ve dernek kapatılır.

MADDE 65. — Kanunun 5 nci maddesinin (a) veya (b) bentlerine aykırı hareket eden dernek yöneticileri hakkında, fiilleri daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde, altı aydan iki yıla kadar hapis cezasına hükmolunur ve derneğin kapatılmasına da karar verilir. 5 nci maddenin son fıkrasına aykırı hareket eden dernek üyeleri hakkında, fiilleri daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde altı aydan bir yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

MADDE 70. — Bu kanunun 38 nci maddesiyle 39 ncu maddesinin birinci fıkrasına aykırı hareket edenler ve 39 ncu maddenin 2, 3 ve 4 nci fıkrasıyla 40 nci maddelerinin 3 nci fıkrası ve 52 nci maddedeki mecburiyetleri yerine getirmiyenler hakkında bir aydan altı aya kadar hapis cezası hükmolünür. Ve her halde derneğin kapatılmasına karar verilir.

MADDE 71. — Kanunun 47 nci maddesinde yasaklanan durumları bilerek iktisabedenlere veya iktisabettiğini öğrendiği halde bir hafta içinde istifa etmiyenlere 500 liradan 1 000 liraya kadar para cezası verilir.

(Cumhuriyet Senatosunun kabul ettiği metin)

Kanunun 6 ncı maddesine aykırı harekette bulunan derneklerin kurucu ve yöneticileri ile, 35 nci maddenin I No. lu fıkrasının (a), (c) bentlerine ve aynı maddenin II No. lu fıkrasının (a) veya (b) bentlerine aykırı faaliyette bulunan derneklerin yöneticileri altı aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. II No. lu fıkranın (b) bendine göre karar verilmesi halinde derneğin kapatılmasına da karar verilir.

MADDE 70. — Bu kanunun 38 nci maddesiyle 39 ncu maddenin birinci fıkrasına aykırı hareket edenler ve 39 ncu maddenin 2, 3 ve 4 ncü fıkrasıyla 40 nci maddenin 3 ncü fıkrası ve 52 nci maddedeki mecburiyetleri yerine getirmeyenler hakkında bir aydan altı aya kadar hapis cezası hükmolünür. Ve her halde derneğin kapatılmasına karar verilir.

MADDE 71. — Kanunun 47 nci maddesinde yasaklanan durumları bilerek iktisabedenlere veya iktisabettiğini öğrendiği halde bir hafta içinde istifa etmeyenlere 500 liradan 1 000 liraya kadar ağır para cezası verilir.

GEÇİCİ MADDE 3. — Bu kanunun 4 ncü maddesinin son fıkrasında anılan üniversite, fakülte, akademi ve bunlara bağlı enstitüler ve yüksek okullar ile sair her türlü resmî ve özel eğitim ve öğrenim müesseselerinde kurulu ve halen faaliyet gösteren dernek, federasyon ve öğrenci birlikleri bu kanunun yayınlandığı tarihte infisah etmiş sayılırlar.

Derneklerinin tasfiyesi, tüzüklerindeki hükümlere tabidir.

70 NO. LU GEÇİCİ KOMİSYONUN GENEL KURULA TAVSİYELERİ

Dernekler kanunu tasarısı

- MADDE 1. — Kesinleşmiştir.
- MADDE 2. — C. Senatosunca yapılan değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.
- MADDE 3. — Kesinleşmiştir.
- MADDE 4. — C. Senatosunca yapılan değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.
- MADDE 5. — C. Senatosunca yapılan değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.
- MADDE 6. — Kesinleşmiştir.
- MADDE 7. — Kesinleşmiştir.
- MADDE 8. — Kesinleşmiştir.
- MADDE 9. — Kesinleşmiştir.
- MADDE 10. — Kesinleşmiştir.
- MADDE 11. — Kesinleşmiştir.
- MADDE 12. — Kesinleşmiştir.
- MADDE 13. — Kesinleşmiştir.
- MADDE 14. — Kesinleşmiştir.
- MADDE 15. — Kesinleşmiştir.
- MADDE 16. — Kesinleşmiştir.
- MADDE 17. — Kesinleşmiştir.
- MADDE 18. — Kesinleşmiştir.
- MADDE 19. — Kesinleşmiştir.
- MADDE 20. — Kesinleşmiştir.
- MADDE 21. — Kesinleşmiştir.
- MADDE 22. — Kesinleşmiştir.
- MADDE 23. — Kesinleşmiştir.
- MADDE 24. — C. Senatosunca yapılan değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.
- MADDE 25. — Kesinleşmiştir.
- MADDE 26. — Kesinleşmiştir.
- MADDE 27. — Kesinleşmiştir.
- MADDE 28. — Kesinleşmiştir.
- MADDE 29. — C. Senatosunca yapılan değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.
- MADDE 30. — Kesinleşmiştir.
- MADDE 31. — Kesinleşmiştir.
- MADDE 32. — C. Senatosunca yapılan değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.
- MADDE 33. — C. Senatosunca yapılan değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.
- MADDE 34. — Kesinleşmiştir.
- MADDE 35. — C. Senatosunca yapılan değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.
- MADDE 36. — Kesinleşmiştir.
- MADDE 37. — C. Senatosunca yapılan değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.
- MADDE 38. — Kesinleşmiştir.
- MADDE 39. — Kesinleşmiştir.
- MADDE 40. — Kesinleşmiştir.
- MADDE 41. — Kesinleşmiştir.
- MADDE 42. — Kesinleşmiştir.
- MADDE 43. — Kesinleşmiştir.
- MADDE 44. — Kesinleşmiştir.
- MADDE 45. — Kesinleşmiştir.

70 No. lu Geçici Komisyonun Genel Kurula
tavsiyeleri

MADDE 46. — Kesinleşmiştir.

MADDE 47. — Kesinleşmiştir.

MADDE 48. — Kesinleşmiştir.

MADDE 49. — C. Senatosunca yapılan değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.

MADDE 50. — Kesinleşmiştir.

MADDE 51. — Kesinleşmiştir.

MADDE 52. — Kesinleşmiştir.

MADDE 53. — C. Senatosunca yapılan değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.

MADDE 54. — C. Senatosunca yapılan değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.

MADDE 55. — Kesinleşmiştir.

MADDE 56. — Kesinleşmiştir.

MADDE 57. — Kesinleşmiştir.

MADDE 58. — Kesinleşmiştir.

MADDE 59. — Kesinleşmiştir.

MADDE 60. — Kesinleşmiştir.

MADDE 61. — Kesinleşmiştir.

MADDE 62. — Kesinleşmiştir.

MADDE 63. — C. Senatosunca yapılan değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.

MADDE 64. — Kesinleşmiştir.

MADDE 65. — C. Senatosunca yapılan değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.

MADDE 66. — Kesinleşmiştir.

MADDE 67. — Kesinleşmiştir.

MADDE 68. — Kesinleşmiştir.

MADDE 69. — Kesinleşmiştir.

MADDE 70. — C. Senatosunca yapılan değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.

MADDE 71. — C. Senatosunca yapılan değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.

MADDE 72. — Kesinleşmiştir.

MADDE 73. — Kesinleşmiştir.

MADDE 74. — Kesinleşmiştir.

MADDE 75. — Kesinleşmiştir.

MADDE 76. — Kesinleşmiştir.

MADDE 77. — Kesinleşmiştir.

MADDE 78. — Kesinleşmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Kesinleşmiştir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Kesinleşmiştir.

GEÇİCİ MADDE 3. — C. Senatosunca yapılan değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.

